

ESPERANTO PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift — 10de jaargang – nr. 58 (4)
Redactie/administratie: Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen — juli - aug. 1979

ROTARY EN ESPERANTO

Het meinummer van „Le Rotarien", het 68 bladzijden tellende tijdschrift van de Franse Rotary-clubs, is bijna volledig aan het Esperanto gewijd. Uit het voorwoord halen we de volgende passages :

„Een tijdje geleden ontmoette ik een vriend die enthousiast is over het Esperanto. Hij was net terug gekomen van een reis naar Japan waar hij een internationale conferentie had bezocht met het Esperanto als voertaal. Hij beschreef me het enthousiaste onthaal dat hem te beurt gevallen was vanwege de Japanse leden van die vereniging. Die Japanners spreken dikwijls geen Engels. Maar de communicatie ging dank zij het Esperanto zo vlot, dat de vriendschap vanzelf groeide. En sindsdien voert hij met hen een voortdurende briefwisseling. Deze vriendschapsketen gelijkt in vele opzichten op die van de Rotary-clubs. Het verspreiden van de vriendschap onder de volkeren en de vredelievendheid : we zitten wel op hetzelfde terrein van internationale actie. En als onze commissie voor wereldvriendschap een actieve groep Esperantisten telt, dan is dat geen louter toeval. En die vriend voegde er nog aan toe : "Kijken we nu naar Europa : ooit zal het wel eens bestaan. Maar welke vorm of organisatie het ook kent, een gemeenschappelijke taal zal moeten worden gekozen. Welke taal zal het volgens U zijn ? Waarschijnlijk het Engels. Op beroepsniveau, op technisch of commercieel miveau, voor de internationale contacten en op veel andere gebieden wordt die taal nu het meeste gebruikt. Van alle talen is zij het die het meeste geleerd wordt, maar die het slechtst gesproken wordt... De dag dat alle Europeanen Engels moeten leren, valt het te vrezen dat de moedertaal van die Europeanen beetje na beetje neer wordt gedrukt tot een dialect, zelfs tot slang en dat hun cultuur vergeten raakt. Zo hebben we ook in de loop der jaren geweldig rijke culturen zoals die van het Occitaans (en de Occitaanse taal zelf) zien verdwijnen onder druk van het Frans.
Als we er daarentegen zouden in slagen het Esperanto tot Europese taal te promoveren (een eenvoudige taal die gemakkelijk kan worden geleerd), dan kunnen de nationale talen en culturen al hun belangrijkheid behouden ! "

(vervolg op blz. 3, onderaan)

ESPERANTO-PANORAMA

Tweemaandelijks tijdschrift over taal- en etnische problematiek.

Redactie
Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

Abonnementen: 25 fr. in België, 2,50 *f* in Nederland, 2 $ in andere landen.

Steunabonnement vanaf 50 fr. in België, 5 *f* in Nederland, 4 $ in andere landen.

Vijfjarig abonnement: 100 fr. in België, 10 *f* in Nederland, 8 $ in andere landen.

Vijfjarig steunabonnement: 200 fr. in België, 20 *f* in Nederland, 16 $ in andere landen.

Levenslang abonnement: 625 fr. in België, 62,50 *f* in Nederland, 50 $ in andere landen.

Levenslang steunabonnement: 1250 fr. in België, 125 *f* in Nederland, 100 $ in andere landen.

Reclame

1 blz.	1200 fr.	of 82,75 *f*
½ blz.	750 fr.	of 51,75 *f*
⅓ blz.	625 fr.	of 43,25 *f*
¼ blz.	585 fr.	of 40,50 *f*
⅛ blz.	365 fr.	of 25,25 *f*
1/16 blz.	230 fr.	of 15,75 *f*

Reclame in een volledige jaargang (6 nummers): 5 x de prijs van één advertentie.

Penningmeesters
voor België: de heer R. Balleux, Deurne, prk. 000-0449386-82;
voor Nederland: het Esperanto-Centrum Nederland, Den Haag, giro 3583975.

Redacteur en verantwoordelijke uitgever: Paul Peeraerts, Drakenhoflaan 97, B-2100 Deurne.

Drukkerij
Esperanto-Centrum Antwerpen, Arsenaalstraat 5, B-2000 Antwerpen

Bijlagen worden slechts toegelaten indien ze keurig gedrukt zijn en in onberispelijk Nederlands of Esperanto opgesteld. Ze moeten voorzien zijn van de opdruk „Bijlage bij Esperanto-Panorama nr." gevolgd door het nummer waarbij de bijlage dient te worden gevoegd en aan het redactie-adres bezorgd uiterlijk de veertiende van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. De kosten door het bijvoegen van het drukwerk teweeggebracht, worden in ieder geval aangerekend.

Teksten en advertenties voor *Esperanto-Panorama* moeten op het redactie-adres toekomen de eerste van de maand die de verschijningsmaanden vooraf gaat. Voor het maart-april nummer b.v. moeten de teksten toekomen uiterlijk op 1 februari.

Overname van artikels is vrij, mits een presentexemplaar wordt opgezonden.

Informatie over het Esperanto ?

Informatie over Esperanto, Esperanto-cursussen enz. kunt u 24 uur op 24 verkrijgen via het telefoonnummer (031) 16 05 05 (antwoordapparaat vanaf 18 uur tot 9 uur).

Kalmthout

De programma's van de groep Kalmthout bereikten ons te laat om nog in de gele bladzijden te kunnen worden vermeld. Gelukkig vonden we in de witte nog een hoekje vrij.
Op donderdag 26 juli: Vleesbraderij ten huize van de voorzitter, Hertendreef 12.
Op donderdag 30 augustus: De leden vertellen over het Universele Esperantocongres in Luzern en over enkele andere (in het parochiecentrum van Heide-Kalmthout).

Steunabonnementen 1979

82. L. Toelen, Gent.
83. F. Mees, Berchem.
84. G. Cardoen, Wervik
85. L. Bernaerts-Toussaint, Halle.
86. M. Halvelik, Borgerhout.

Wij willen er nogmaals de aandacht van onze abonnees op vestigen, dat een abonnement ingaat bij de betaling en loopt tot het einde van het jaar. Het nazenden van reeds verschenen nummers is doorgaans niet mogelijk.

Knip een boek uit je krant!

Ons spel gaat onverminderd verder! Dit keer gaat een boek naar de hr. J.Koning, Jagershof 71, NL-9751 EE Haren.
Als ook U eens aan de beurt wil komen, zend ons dan geregeld alle kranteknipsels over Esperanto, taal- en etnische problematiek, met vermelding van de naam van de krant of het tijdschrift, datum van publikatie en natuurlijk uw naam en adres. Wellicht kiest het lot een volgende keer U eruit!

Jaar voorwaardelijk voor opdragen 'illegale' mis

De Tsjechische pastoor Vojtech Srna (47), is door de rechtbank van Usti Nad Orlici in Oost-Bohemen, veroordeeld tot een jaar voorwaardelijke gevangenisstraf. Bovendien mag hij drie jaar lang zijn ambt niet uitoefenen. Dit is vernomen in kringen rond de beweging Charta '77. De geestelijke, die de laatste tijd in een smederij werkzaam was, werd ervan beschuldigd in juli 1977 missen te hebben opgedragen in een kamp van katholieke esperantisten zonder toestemming van de autoriteiten. Dezelfde rechtbank veroordeelde de 38 jarige Miroslaf Svacek tot 15 maanden gevangenisstraf, omdat hij de priester had bijgestaan en de tekst van de mis in het Esperanto had vertaald.

Welke Europese parlementsleden steunen ons ?

In een extra-editie van Esperanto-Panorama van 4 juni 1979 die naar al onze Vlaamse abonnees werd gezonden, publiceerden wij een lijst van kandidaten voor het Europees Parlement die o.a. verklaard hebben ,,open te staan voor oplossingen die geboden worden door het gebruik van niet-etnische talen, zoals bijvoorbeeld het Esperanto". In die Editie kwamen in totaal 29 namen voor. Na de publikatiedatum bereikten ons nog 6 namen. Hoewel het nu mosterd na de maaltijd kan lijken, willen we die zes namem ter wille van de objectiviteit toch nog aan onze lezers meedelen:

-Europese Volkspartij: Marcel van de Wiele (die beloofde zich voor het Esperanto te zullen inzetten).
-Belgische Kommunistische Partij: Georges de Clerq.
-Vrije Europese Alliantie: Kuypers W.
-Vlaamse Volkspartij: Walter Kunnen.
-AGALEV: Jaklien Geyskens en Lydia Kuypers-van Trigt.

Moet het voorbeeld uit het Oosten komen ?

Het weekblad ,,Moscow News" dat normaal in het Engels verschijnt, verscheen reeds tweemaal half in het Esperanto.

Het nummer 16/1979 bevat artikels, ondermeer omtrent de oprichting van een Vereniging van Sovjet-Esperantisten.

Duizenden Sovjet-burgers leren tegenwoordig Esperanto en verenigen zich in de bovenvermelde vereniging.

Ook in China verhoogt de laatste tijd de belangstelling voor het Esperanto.

Ongeveer een jaar geleden, kende het Esperanto een enorme belangstelling en vooruitgang in Iran. Verscheidene duizenden studenten en intellectuelen vatten de studie van de Internationale Taal aan en deden zich moeite voor de verspreiding ervan. Hoewel sedert de revolutie stilte heerste, vernamen wij dat de aktie verder gaat en er een aantal nieuwe cursusgroepen gesticht werden.

Correspondentieverzoek uit Brazilië

Inah de Agviar Nunes
Joad Berutti 78
BR 90000 Porto Alegre

(vervolg van de eerste pagina)

In het tijdschrift vinden we ook nog zeer interessante artikels zoals "Nood aan een internationale taal", "Het talenprobleem in de Verenigde Naties", "Rotary-contacten via het Esperanto", "Esperanto, taal van Rotary-International" en "Chanson en vertaling" (een geweldig artikel van Claude Piron, n.v.d.r.)

Wie zich voor de (franstalige) artikels interesseert kan fotocopies van het hele dossier krijgen tegen betaling van 120 fr. op rek. nr. 402-7069801-50 van de Vlaamse Esperantobond, Antwerpen met vermelding op de strook:"Rotary-dossier".

Hongaarse onderwijshervorming voor Esperanto

Het Esperanto zal in de Hongaarse scholen worden aangeleerd vanaf 1981 in het kader van de onderwijshervorming voor vreemde talen. De leerlingen zullen het als derde taal kunnen kiezen in het 3de en 4de leerjaar van het gymnasium. Een en ander vloeit voort uit een aanbeveling van de Subcommissie voor Vreemde talen die de hervorming bestudeerd heeft. We herinneren eraan dat reeds jaren Esperanto gedoceerd wordt aan de Eötvös Lorand-Universiteit in Budapest.

Esperanto opnieuw in China

Na tien jaar stilte in China, krijgt Universala Esperanto-Asocio weer tekenen van leven van zijn medewerkers in dat land. Gedetailleerde informatie komt aan op het hoofdkantoor van de U.E.A. in Rotterdam over de oprichting van Esperantogroepen. Een van de meest actieve esperantisten, die zonder spoor na te laten verdween in '68 tijdens de culturele revolutie, schreef plots dat hij tien jaar in de gevangenis had gezeten wegens Esperanto-aktiviteiten. De toestand is het laatste jaar steeds beter geworden. Vier vertegenwoordigers van de Chinese Esperantobond namen deel aan het Universeel Esperantocongres in Varna, Bulgarije, tijdens de voorbije augustusmaand. Het Poppentheater van Peking nam voor het eerst deel aan het Internationaal Poppentheaterfestival in Zagreb (voertaal Esperanto), en kaapte er de eerste prijs weg. Tijdens de jaren van de culturele revolutie waarin het moeilijk was Esperanto te gebruiken voor niet-politieke doeleinden, gebruikten de officiële instanties zelf Esperanto als een middel om propaganda te verspreiden. Radio Peking zond bijna iedere dag in het Esperanto uit en ook het tijdschrift "El Popola Ĉinio" verscheen regelmatig.

Belangrijk nieuws :

Esperanto officiële werktaal van de Europese Federalistische Partij

De Europese federalistische partij, die 4000 leden telt, besloot in maart het Esperanto als officiële werktaal te aanvaarden. Het invoeren van de taal gaat onmiddellijk van kracht, eerst in het Uitvoerend Comité, dan in de Federalistische Raad (die als het ware haar parlement is). Vanaf oktober van dit jaar moeten alle notulen van het Comité en van de Raad in het Esperanto verschijnen en alle brieven van het Secretariaat-Generaal moeten in de Internationale Taal geschreven zijn.
In oktober zal de Raad beslissen vanaf welke datum de vergaderingen in het Esperanto moeten plaatsgrijpen.

ACTIVITEITEN / INLICHTINGEN

AALST

★ **Esperantogroep Aalst**

Inlichtingen : de hr. de Wit, Ninovestraat 157, 9440 Erembodegem. ☎ (053) 70 53 68.

Bijeenkomsten : de laatste dinsdag van de maand in de Jeugdbibliotheek, Kattestraat 31, Aalst (2de verdieping).

AMSTERDAM

★ **Samenwerkingscomité**

Inlichtingen : de hr. J. Tensen, Churchilllaan 100, 1078 EL Amsterdam. ☎ (020) 79 54 06.

Bijeenkomsten : elke donderdag om 20.15 u., Haarlemmermeer-stationsrestauratie, Amstelveenseweg 266.

ANTWERPEN

★ **Kon. Esperantogroep „La Verda Stelo", v.z.w.**

Inlichtingen : Esperanto-Centrum, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen. ☎ (031) 16 05 05 *of* (031) 40 30 92.

Bijeenkomsten : elke vrijdag om 20.15 u. in zaal Billard Palace, Koningin Astridplein 40 (2de verdieping), tenzij anders aangeduid.

6/7 (vrijdag) — „Doe het met hout" : voordracht met dia's en demonstratie door de hr. P. de Schepper.
13/7 (vrijdag) — „Wachtwoord", spelprogramma o.l.v. de hr. E. Frederickx.
20/7 (vrijdag) — Gevarieerde avond o.l.v. de hr. I. Durwael.
27/7 (vrijdag) — Diverse spelen gepresenteerd door de hr. J. Bovendeerd.
3/8 (vrijdag) — Documentaire films gebracht door de hr. H. Boljau.
10/8 (vrijdag) — „Distra vespero" o.l.v. mevr. H. Jacques en mej. I. Jacques.
17/8 (vrijdag) — Avond in het teken van het jaar van het kind, verzorgd door een team.
24/8 (vrijdag) — Avond gewijd aan het voorbije Esperantowereldcongres in Luzern.
31/8 (vrijdag) — „Ken uw taal" : woordenspel door de hr. P. Peeraerts.
2/9 (zondag) — Deelname aan de internationale wandeltocht van de levensvreugde in Aalst.
3/9 (maandag) — Bijeenkomst bij de hr. I. Durwael.
7/9 (vrijdag) — Mej. L. De Schepper spreekt over woonerven.
12/9 (maandag) — Bijeenkomst bij mevr. Leuntjes.
14/9 (vrijdag) — Jonge esperantisten vertellen over hun reis naar Joegoslavië.
17/9 (maandag) — Bestuursvergadering bij mevr. Jacques om 20 u.
21/9 (vrijdag) — De heer R. de Roover, natuurgids, spreekt over het fenomeen heide.

Cursussen : **De avondcursussen Esperanto ingericht door de Stad Antwerpen vangen aan op 4 september. U kan zich laten inschrijven op 30 en 31 augustus en op 3 september van 18 tot 21 u. in de stedelijke school aan de Quellinstraat te Antwerpen.** Deze cursussen geven recht op officiële diploma's, kredieturen enz. Voor verdere inlichtingen : ☎ (031) 40 30 92 of (031) 16 05 05.

Lidmaatschap : 350 fr. (voor jongeren 175 fr.), inclusief abonnementen op *Esperanto* en op *Esperanto-Panorama*, en voor jongeren bovendien op *Koncize* en op *Jongeren Esperanto-Nieuws*. Prk. nr. 000-0072654-01 t.n.v. „La Verda Stelo", Antwerpen.

ARNHEM

★ **NEA-sekcio**

Inlichtingen : de hr. W. Bruijnesteijn, Julianalaan 94, 6824 KJ Arnhem. ☎ (085) 61 53 86. De bijeenkomsten hebben plaats op twee adressen. Vraag dus eerst inlichtingen.

BLANKENBERGE

★ **Blankenbergse Esperantogroep**

Inlichtingen : Koninginnelaan 14, 8370 Blankenberge.

Bijeenkomsten : elke woensdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

BRUGGE

★ **Brugse Esperantovereniging „Paco kaj Justeco"**
Inlichtingen : St.-Klaradreef 59, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten : elke donderdag om 20 u.

★ **Bruĝa Grupo Esperantista, reĝa societo**
Inlichtingen : Filips de Goedelaan 18, 8000 Brugge.
Bijeenkomsten : elke dinsdag om 20 u. op het bovenstaande adres.

BRUSSEL

★ **Brusselse Esperantogroep**
Inlichtingen : de Gerlachestraat 52, 1040 Brussel. ☎ (02) 649 92 75.
Bijeenkomsten : elke dinsdag om 19.30 u. in de Gretrystraat 26, 1000 Brussel, en elke zaterdag om 10.00 u. in de Alfons XIII-laan 68, 1180 Brussel.
Cursussen : elke dag.

DEN HAAG

★ **NEA-sekcio**
Inlichtingen : Mevr. I.M.J. Dijkhoff-Lenze, van Trigtstraat 20, 2597 VZ Den Haag. ☎ (070) 24 39 23.
Bijeenkomsten : elke 2de en 4de woensdagavond van de maand om 20 uur in het Esperantohuis, Riouwstraat 172, Den Haag.

★ **FLE/TANEF**
Inlichtingen : Mevr. van der Horst, Hengelolaan 1158, 2544 GT Den Haag. ☎ (070) 66 65 47.
Bijeenkomsten : de 2de maandag van de maand om 20 u. in zaal „Nigrotje", Maarseveensestraat 2.

★ **La Haga Cikonio (afd. Den Haag van de Nederlandse Esperantojeugd)**
Inlichtingen : Hans Muller, Riouwstraat 172, 2585 HW Den Haag. ☎ (070) 55 66 77.

EINDHOVEN

★ **Esperanto-klubo Eindhoven**
Inlichtingen : de hr. R. Bossong, Floraplein 23, 5644 JS Eindhoven. ☎ (040) 11 41 62.
Bijeenkomsten : de 2de donderdag van de maand om 20 u. in de Triangelzaal A van het POC in Eindhoven.

GENT

★ **Genta Esperanto-grupo „La Progreso"**
Inlichtingen : Brusselsesteenweg 385, 9219 Gentbrugge.
Bijeenkomsten : de 2de en 4de vrijdag in zaal „Vooruit", St.-Pietersnieuwstraat.

★ **Genta Klubo**
Inlichtingen : Belgradostraat 43, 9000 Gent. ☎ (091) 23 56 40.
Bijeenkomsten : de 1ste woensdag van de maand om 20 u.

GRONINGEN

★ **NEA-sekcio**
Inlichtingen : Esperanto-Centrum Groningen, Berkelstraat 5, 9725 GT Groningen. ☎ (050) 25 98 46.
Bijeenkomsten : in het gebouw „Filadelfia", Dirk Huizingastraat 17, Groningen.

★ **UJE (afd. Groningen van de Nederlandse Esperantojeugd)**
Inlichtingen : Mispellaan 25, 9741 GJ Groningen. ☎ (050) 77 39 60.
Bijeenkomsten : de 3de vrijdag van de maand in de „Wigwam", Hora Siccamasingel 202.

HAARLEM

★ **NEA-sekcio**
Inlichtingen : G. Duivis, Kemphaanlaan 3, 2104 BK Heemstede. ☎ (023) 28 46 02.
Bijeenkomsten : de 2de donderdag van de maand om 20 u. in de zaal aan de Wilhelminastraat 22, Haarlem.

HILVERSUM

★ **NEA-sekcio „Dreves Uitterdijk"**
Inlichtingen : Mej. A.J.Middelkoop, Jonkerweg 11, 1217 PL Hilversum. ☎ (035) 43 32 00.

★ **FLE-sekcio**
Inlichtingen : Mevr. M.Dee-Tervoren, Jacob Catsstraat 10, 1215 EZ Hilversum. ☎ (035) 12 717.

KALMTHOUT

★ La Erikejo

Inlichtingen : Rozendreef 33, 2180 Kalmthout. ☎ (031) 66 99 88.

Bijeenkomsten : de laatste donderdag van de maand in het parochiecentrum van Heide-Kalmthout om 20 u.

Lidmaatschap : 350 fr. (voor jongeren 175 fr.), inclusief abonnementen op *Esperanto* en op *Esperanto-Panorama*, en voor jongeren bovendien op *Koncize* en op *Jongeren Esperanto-Nieuws*. Bankrekening nr. 001-0779431-15 t.n.v. „La Erikejo", Kalmthout.

KORTRIJK

★ La Konkordo

Inlichtingen : Oudenaardesteenweg 158, 8500 Kortrijk. ☎ (056) 22 16 54.

Bijeenkomsten : donderdags om 19.30 u., Passionistenlaan, jeugdherberg.

LEEUWARDEN

★ NEA-sekcio

Inlichtingen : de hr. Y. Weidema, Goutamerdijk 18, Goutum.

Bijeenkomsten : om de 14 dagen om 19.45 u. in Gebouw Doopsgezinden, Ruiterkwartier 173.

LEUVEN

★ Esperanto 2000

Bijeenkomsten : de eerste en de derde donderdag van de maand om 20 u., Spaanse Burchtlaan 29/2, 3040 Leuven - Korbeek-Lo.

LIMBURG

★ Limburgs Esperanto-Centrum

Inlichtingen : Arnold Sauwenlaan 47, 3650 Stokkem/Dilsen.

MECHELEN

★ Mechelse Esperantogroep

Inlichtingen : Lange Zandstraat 38, 2580 St.-Kathelijne-Waver. ☎ (015) 31 17 90.

Bijeenkomsten : de 1ste en 3de woensdag van de maand in de zaal van de Vlaamse Toeristenbond, O.L.Vrouwstraat 34, Mechelen.

Cursussen : voor beginnelingen om 19 u., voor gevorderden om 20.30 u.

NIJMEGEN

★ Esperanto-Klubo Zamenhof

Inlichtingen : Mevr. G.H.M. Wulfers, Lindanusstraat 16, 6525 PV Nijmegen. ☎ (080) 55 15 05.

Bijeenkomsten : de 2de en 4de woensdag van de maand om 20 u. in de zaal aan de Lindanusstraat 16.

ROTTERDAM

★ Esperanto-grupo Merkurio

Inlichtingen : de hr. R. Moerbeek, ☎ (010) 36 15 39.

Bijeenkomsten : de eerste en de derde woensdag van de maand om 20 u. aan de Provenierssingel 48, Rotterdam.

★ La Espero

Inlichtingen : de hr. L. van Duijn, Bellevuestraat 95, Dordrecht. ☎ (078) 13 69 03.

Bijeenkomsten : elke 2de en 4de woensdag in het postkantoor, Delftseplein (5de verdieping).

★ FLE, afd. 2

Inlichtingen : Mevr. N. Vollegraaf, Dorpsweg 111A, 3082 LG Rotterdam. ☎ (010) 29 46 84.

Bijeenkomsten : de drie eerste donderdagen van de maand aan de Strijensestraat 65A.

★ SAT-rondo

Inlichtingen : Mevr. N.Bout-van Veen, Tweede Pijnackerstraat 12A, 3035 GJ Rotterdam. ☎ (010) 66 30 73.

TILBURG

Inlichtingen : de hr. Appelo, Montfortanenlaan 100, 5042 CX Tilburg. ☎ (013) 68 04 73.

UTRECHT

★ **Samenwerkingscomité**
Inlichtingen : de hr. J. Punt, Maniladreef 73, 3564 JB Utrecht. ☎ (030) 61 69 67.

ZAANSTREEK

★ **Esperanto-Centrum**
Inlichtingen : Postbus 433, 1500 EK Zaandam. ☎ (075) 16 69 31.

Nog enkele andere interessante adressen ...

Vlaamse Esperantobond, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen.
Esperanto-Centrum Nederland, Riouwstraat 172, Den Haag.
Esperanto-Jeugd, Arsenaalstraat 5, 2000 Antwerpen.
Belga Esperantista Fervojista Asocio (afd. Spoor), Station Etterbeek.
Vereniging van leraars Esperanto, Putsesteenweg 131/A, 2180 Kalmthout.
Dienst voor zelfstudie van het Esperanto : zie bij Vlaamse Esperantobond en Esperanto-Centrum Nederland.

UITGEPERST

De artikels in de rubriek „Uitgeperst" verschijnen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie. Publikatie ervan impliceert niet noodzakelijk dat de redactie het eens is met hun inhoud.

Europese Taal

Van pretentie gesproken:de Fransen doen alles wat ze kunnen om stokken in de Europese wielen te steken, om de Europese eenmaking op de lange baan te schuiven. Maar ondertussen heeft de gepensioneerde diplomaat François Seydoux de Clusonne in Parijs een comité op poten gezet dat gaat ijveren voor een Europese eenheidstaal. Die natuurlijk het Frans moet zijn. Een en ander staaft Seydoux met het argument dat het Frans de taal is van drie souvereine staten in Europa. Van drie ? Seydoux heeft dus eventjes België en Zwitserland, twee landen waarin het Frans slechts een minderheidspositie bekleedt, tot Franstalige landen gebombardeerd. Misschien jammer voor Seydoux, maar als je zulke normen hanteren gaat, dan moet het Duits de taal van Europa worden. Omdat het Duits in niet minder dan 10 Europese staten gesproken wordt : West-Duitsland, de D.D.R., Oostenrijk, Zwitserland, Luxemburg, Italië, België, Liechtenstein, Denemarken. Om ten slotte Elzas en Lotharingen niet te vergeten, waar een chauvinistisch Frankrijk de volkscultuur al een halve eeuw probeert te versmachten.

('t Pallieterke, 31 mei 1979)

90 jaar Esperanto

Ik las het artikel over de „eeuweling Esperanto" (DS v. 12 maart). De enige datum van belang voor de buitenwereld is 1887, toen het eerste leerboek van Esperanto verscheen. De taal is dus 92 jaar oud, tegelijk veel en weinig om het sukses of het falen ervan te beoordelen. Veel als je bedenkt dat zich dagelijks zoveel taalmoeilijkheden op alle niveaus van het maatschappelijk leven voordoen, terwijl een afdoend middel bestaat om ze op te lossen. Weinig als je bedenkt hoeveel jaren nodig zijn om vooroordelen uit te roeien, politieke beslissingen af te dwingen, een mentaliteit te wijzigen. Sedert hoeveel jaren wordt hier geijverd voor Algemeen Nederlands, sedert hoeveel jaren wordt in de wereld geijverd voor een verenigd Europa ? Ook Esperanto ontsnapt niet aan de wetten van de menselijke inertie,

vooroordelen en regionale belangen. Het mirakel is dat Esperanto alle krisissen heeft overleefd en springlevender is dan ooit, in steeds ruimere kringen doordringt, in scholen en universiteiten wordt onderwezen, het voorwerp is van wetenschappelijke studies, elk jaar in meer dan 150 internationale bijeenkomsten zijn leef- en bruikbaarheid bewijst, over een rijke en oorspronkelijke en vertaalde literatuur beschikt... De taal is na negentig jaar gelouterd, gestabiliseerd en tot volle wasdom gekomen klaar om de rol van de internationale neutrale taal volwaardig te spelen : een rol die door geen enkele nationale taal kan worden gespeeld. Het komt er nu op aan met een systematische aanpak de politiek verantwoordelijken ertoe te bewegen het taalprobleem grondig te onderzoeken. De inzet loont de moeite !

Edward Symoens, Heide in de "Standaard" van 28 maart 1979

Na 100 jaar...

In „Esperanto aktuala", tijdschrift van de Brusselse Esperantogroep, vonden we het volgende tekstje :
In dit nummer willen wij een antwoord geven op een negatieve bemerking die dikwijls gehoord wordt : „Esperanto is een mislukking gebleken. Na een honderdjarig bestaan heeft het zich nog altijd niet kunnen doorzetten, wat wel bewijst dat de idee zelf weinig mensen aanspreekt."

Antwoord : Wij vergeten te gemakkelijk hoe traag sommige aanpassingsprocessen verlopen. Onze huidige tijdrekening, die steunt op de Gregoriaanse kalender, deed er 500 jaar over om in alle landen aanvaard te worden. Hoeveel jaren zijn nodig geweest om de idee van het ouderdomspensioen te aanvaarden ? De Engelsen en de Amerikanen hebben 200 jaar gewacht om het metrieke stelsel in te voeren en de loodgieters rekenen nog in duimen, de zeelui in knopen en de vliegeniers in voeten.
Dat bewijst niet per se dat de idee van het metrieke stelsel een mislukking is, of dat de Gregoriaanse kalender niet deugt. Men zou dus eerder moeten zeggen dat het Esperanto **nog maar** 100 jaar oud is en dat **reeds** miljoenen mensen het spreken.

Nederlands: geen werktaal in het Nieuwe Europa

Bij de Europese Commissie worden plannen beraamd om het Nederlands als Europese taal definitief uit te schakelen. De aanstaande uitbreiding van de Europese gemeenschap met Griekenland, Portugal en Spanje wordt aangegrepen om de talen van de "kleintjes" in de Europese Gemeenschap naar het tweede plan te verwijzen. Niet helemaal duidelijk is of men zich in Den Haag en Brussel bewust is van het gevaar, dat het Nederlands in de EG tot een tweederangstaal vervalt. Het is zonder meer duidelijk,

ETNISCH DOSSIER

DE LUXEMBURGSE TAALGEMEENSCHAP IN BELGIE

Als je aan een buitenlander vraagt, welke talen in België worden gesproken, dan is er veel kans dat hij zonder blikken of blozen verklaart dat dat landje Franstalig is. Iemand die wat meer gelezen en gehoord heeft, weet misschien dat het Frans daar slechts de tweede taal is. En wie echt thuis is in de etnische problematiek weet dat er nog een derde officiële taal in België wordt erkend: het Duits. Dat er nog een vierde taal wordt gesproken is voor velen onbekend.
Tegen de Luxemburgse grens liggen iets meer dan vijftig dorpjes met zo'n 50000 inwoners. Van hen spreekt de autochtone bevolking Letzeburgs, de taal die ook de meest gesproken taal is in het Groot-Hertogdom Luxemburg.

In sommige dorpen is het Letzeburgs werkelijk de voertaal. In andere dorpen van Luxemburgs België is de inwijking van Walen (die de plaatselijke taal niet aanleren) zeer groot zodat de kans op het uitsterven van de lokale taal er zeer groot is.De autochtone bevolking luistert hoofdzakelijk naar Radio Letzeburg. Toneelvoorstellingen in de plaatselijke taal kennen een groter succes dan de Franse voorstellingen en cursussen Letzeburgs (uiteraard niet gesubsidieerd door de Belgische staat) kennen een grote belangstelling.

Toen de dorpjes Arel (Nederlands: Aarlen), Atten, Türpen, Diddeburg en andere in 1839 bij België werden geannexeerd, was de algemene taal er het Letzeburgs. Meer dan honderd jaar later werd het spreken van de moedertaal daar verboden door de Belgische staat. Wie zijn taal durfde spreken werd gestraft. Een toestand die de Vlamingen ook nog wel in het geheugen ligt...
Op het ogenblik deelt België geen straffen meer uit maar haar minachtende handelswijze tegenover de etnische minderheden is nog zeer actueel. Het kabinet van de eerste minister verklaarde nog voor enkel jaren dat er geen sprake kon zijn van tweetaligheid in de streek van Arel en Attem. Als reden werd opgegeven dat het Frans een werelddimensie heeft (sic) en dat het Frans een taal is van een veel hoger niveau dan het Letzeburgs (resic). Deze belediging wordt door de plaatselijke bevolking uiteraard niet genomen. Een vereniging "Areler land a Sprooch" (Aarls land en taal) werd drie jaar geleden opgericht met de bedoeling hun moedertaal te laten respecteren en het gezag op hun cultuur te onttrekken aan de Brusselse verfransingspolitiek.
Onze morele steun heeft "Areler land a Sprooch" al vast en zeker.

dat de communicatie in de EG moeilijker wordt naarmate het ledenaantal toeneemt. Men zit daar met het taalprobleem en weet niet beter te doen dan de talen van de kleine landen uit te schakelen. Maar deze discriminatie zal de onderlinge verstandhouding nadelig beïnvloeden.
Hier duikt duidelijk het gevaar van een Europa der staten op : in zo'n Europa geldt in sterke mate het recht van de sterkste, de machtigste. Dat bewijst nogmaals dat men moet streven naar een Europa der volken waar elk volk zijn eigenheid zowel cultureel als taalkundig kan behouden en niet weggedrukt wordt door numeriek sterke volken en staten. Een Europa der volken moet het mogelijk maken dat elk volk in zijn eigen taal bij de centrale regering kan aankloppen en ermee kan onderhandelen. Daarom is het plan van de Europese Commissie verwerpelijk en betekent het een stap terug in de Europese context.
Niet alleen in het Nederlandse taalgebied zijn velen overtuigd van de noodzaak van een volkse opbouw van het Nieuwe Europa. In het tweetalige „Nouvelle voix d'Alsace-Lorraine" publiceert de Duitse afdeling van „Europa 2000 – Liga voor vrije volken" een uitvoerig programma om te komen tot een Europa der volken.

De Liga gaat uit van de premisse dat etnische groepen autonoom moeten zijn. Als goedwerkend systeem verwijst de Liga naar Zwitserland waar de burger over een grote inspraak beschikt via referendums en de mogelijkheid van een herverdeling van de kantons.

Alternatief, mei-juni 1979

***E S P E R A N T O**
S E M A J N F I N O*
EN MENIL-FAVAY.
DATO : 12 AŬGUSTO
POR INFORMOJ KAJ ENSKRIBIĜO
PATRICK DE SCHEPPER
DOORNSTRAAT 22
B-2610 WILRIJK (BELGIO)
ENSKRIBU VIN ANTAŬ 79.07.20!

Vitaminen voor het hart

„Vitaminoj por la Koro", de Esperantodienst van de Bond zonder Naam, kent een steeds stijgend succes. Dagelijks bellen tientallen het nummer (031) 35 12 67 op om hun „dosis hartvitaminen" te krijgen. Een nieuwigheid is, dat vanaf nu ook een stem luistert als u zelf iets te zeggen hebt. Na het bandje met de hartverwarmende tekst hoort u voortaan een fluitsignaal. Na dat fluitsignaal kunt u een boodschap doorgeven. Indien u wenst een antwoord te krijgen, vergeet dan niet uw adres of telefoonnummer op te geven.

Correspondentie-verzoek uit de Verenigde Staten

Het volgend briefje kwam ons toe uit Californië:
"Ik zou graag correspondentievrienden in Europa hebben. Ik ben een 27-jarige vrijgezel in de Amerikaanse Navy. Ik ben zeer enthousiast over het Esperanto en over een jaar, als ik uit de Navy ben, ben ik van plan een Esperantobedrijf op te richten. Ik ben ook van plan Uw land te bezoeken. Momenteel ben ik gestationeerd in Yokoguka, Japan. Ik interesseer me vooral voor boeken, journalistiek, stripverhalen, talen, Esperantobeweging, vreemde talen. Graag zou ik met iemand van jullie willen corresponderen. Thuisadres:
Billy R.Waldon, Rt 2, Box 162, Tahlequah, OK 74464, USA."